

Konec tzv. zákonné záruky se blíží

Ministerstvo spravedlnosti v současné době připravuje návrh novely občanského zákoníku,[1] jejímž primárním cílem je zapracování dvou směrnic Evropské unie[2] týkajících se spotřebitelského práva do českého právního řádu. V rámci připravované novely nicméně Ministerstvo spravedlnosti zároveň navrhuje takové legislativní úpravy, které povedou ke zrušení stávajícího pojetí tzv. zákonné záruky (tj. zákonné odpovědnosti prodávajícího za vady zboží po dobu 2 let od jeho převzetí).[3]

V českém právním prostředí dlouhodobě platí, že prodávající ze zákona odpovídá spotřebiteli za takové vady, které se na zboží vyskytnou v průběhu 2 let od jeho převzetí. Předchozí občanský zákoník[4] označoval tuto zákonnou odpovědnost za vady jako (zákonnou) záruku. Nový občanský zákoník tuto terminologii opustil, což vedlo k debatám, zda výše uvedený koncept tzv. zákonné záruky zůstal v českém právním řádu zachován. V odborném prostředí se však nakonec ustálil výklad, že nový občanský zákoník na konceptu tzv. zákonné záruky nic nezměnil.[5]

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Aktuálně připravovaná novela nicméně koncept zákonné záruky opouští.[6] Nově by prodávající měl ze zákona odpovídat pouze za vady, které zboží mělo již při jeho převzetí a které se případně projeví v následujících dvou letech. Ministerstvo spravedlnosti k tomu v rámci meziresortního připomínkového řízení k připravované novele uvedlo, že: *„na vytknutí vady má spotřebitel lhůtu dvou let (§ 2165), jak požaduje směrnice, přičemž v prvním roce po koupi se presumuje, že se jedná o vadu, kterou věc měla již při převzetí (2161 odst. 5). Fakticky se tedy během tohoto jednoho roku jedná o obdobu dřívější zákonné záruky.“*[7]

S výše uvedeným tvrzením Ministerstva spravedlnosti však nelze zcela souhlasit. Koncept tzv. zákonné záruky totiž nelze zaměňovat s právní domněnkou existence vady při převzetí zboží. Uvedená domněnka je totiž vyvratitelná, přičemž k jejímu vyvrácení stačí prodávajícímu prokázat, že vada vznikla až po převzetí zboží (bez ohledu na to, čím nebo kým byla zapříčiněna). Naproti tomu u tzv. zákonné záruky není podstatné, zda vada vznikla či se jen projevila po převzetí zboží. Své odpovědnosti za takovou vadu se v případě tzv. zákonné záruky prodávající zproští pouze tehdy, když prokáže, že vadu způsobil kupující. Navrhované nahrazení tzv. zákonné záruky výše uvedenou vyvratitelnou právní domněnkou tedy podle našeho názoru povede ke změně právní pozice spotřebitele při uplatňování práv z vad zboží včetně domáhání se těchto práv u soudu.[8] Nově již spotřebiteli nebude zpravidla stačit pouhé tvrzení, že je koupená věc vadná.

Z hlediska prodejců by přitom připravovaná novela měla přinést určité zjednodušení procesu řešení reklamací, neboť pro vyřešení reklamace bude primárně rozhodné, kdy vada vznikla (což může být z hlediska dokazování jednodušší než prokazovat příčinu vady). Stejně tak je možné, že někteří prodejci zachovají pro své zákazníky stávající koncept dvouleté záruky na základě smlouvy, a to poskytnutím záruky za jakost. Prodejci tedy budou moci využít institut záruky za jakost jako prostředek, kterým se mohou odlišit od konkurence, a dát tak spotřebitelům najevo, že jsou ochotni kvalitu prodáváného zboží garantovat jako doposud.

Pokud bude novela v aktuálně navrhovaném znění schválena, koncept tzv. zákonné záruky

bude zrušen. Tím dojde k jasnému odlišení právních institutů odpovědnosti za vady a záruky za jakost. Na tomto závěru podle našeho názoru nic nemění ani výše uvedené tvrzení Ministerstva spravedlnosti o tom, že v průběhu prvního roku po převzetí zboží bude postavení spotřebitele „fakticky obdobné“ jako by mu svědčila tzv. zákonná záruka. Proces řešení reklamací tedy dozná změn. Schválení aktuálního znění novely lze přitom z hlediska prodejců vnímat jako příležitost, jak využít institut záruky za jakost k odlišení se od konkurence. Návrh připravované novely je však zatím na úplném začátku legislativního procesu. Nelze tedy vyloučit, že ještě dozná změn a koncept tzv. zákonné záruky zůstane v českém právním řádu zachován. V každém případě doporučujeme vývoj této novely občanského zákoníku bedlivě sledovat.

JUDr. Jan Ožana,
advokát

Mgr. Jakub Adámek,
advokátní koncipient

[ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.](#)

Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 537 500 - 501

Fax: +420 222 537 510

e-mail: office.prague@randalegal.com

[1] Text novely je k dispozici >>> [zde](#).

[2] Jedná se o (i) směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/770 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o poskytování digitálního obsahu a digitálních služeb a (ii) směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES.

[3] K tomu srov. navrhované znění § 2161 a § 2165 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku k dispozici >>> [zde](#).

[4] K tomu srov. § 619 a násl. zákona č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

[5] K tomu srov. společné výkladové stanovisko Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva průmyslu a obchodu (k dispozici >>> [zde](#)) nebo VÍTOVÁ, B. Komentář k § 2165 [Zákonná a smluvní povinnost z vadného plnění]. In: HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014)*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014, s. 157.

[6] Ministerstvo spravedlnosti tuto skutečnost samo uvedlo v rámci vypořádání připomínek Ministerstva pro místní rozvoj, které byly vzneseny v rámci meziresortního připomínkového řízení. Konkrétně k tomu Ministerstvo spravedlnosti uvedlo, že: „*co se týče otázky tzv. zákonné záruky, po debatách s Ministerstvem průmyslu a obchodu, zainteresovanými subjekty a odborníky jsme se rozhodli ji opustit. Prodávající má napříště odpovídat za vady, které měla věc při převzetí (§ 2161 odst. 1).*“ – viz vypořádání připomínek k dispozici >>> [zde](#).

[7] Viz vypořádání připomínek k připravované novele Ministerstvem spravedlnosti k dispozici >>> [zde](#).

[8] Více ke sporům ohledně práv z vadného plnění a rozložení důkazního břemene viz OŽANA, J. a ADÁMEK, J. *K postavení spotřebitele ve sporech o nárocích z reklamace*. © EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo [online]. Praha: 2016 [cit. 2020-01-07]. K dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Právní průvodce českou krajinou](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Směrnice o transparentnosti odměňování a GDPR: Nové regulační paradigma ochrany osobních údajů v pracovněprávních vztazích](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Proměna definice závislé práce a konec postihování pracovníků: Analýza dopadů připravovaného zákona o platformové práci](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)